

## Phalaenopsis kunstleri Hook.f.

Synoniem: *Phalaenopsis fuscata* var. *kunstleri* (n.n)  
Sectie: ·Fuscatae

### Verspreidingsgebied

*Phalaenopsis kunstleri* is gevonden in Burma: Falam, Chin Hills, Maleisië: Peninsula, de provincies (sultanaten) Perak en Johor. Dit brede verspreidingsgebied leverde een aantal soorten, en/of variëteiten op. Veel verwarring bestond er tussen de soorten *Ph. kunstleri* en *Ph. fuscata* met als oorzaak de minimale verschillen in bloem en plant, de groei- en bloeiwijze komen sterk overeen. In deze sectie Fuscatae zijn 4 soorten ondergebracht, t.w. *Phalaenopsis viridis-cochlearis-fuscata-kunstleri*. De twee laatstgenoemde soorten, zijn nagenoeg uitsluitend aan zuiltje en lip van elkaar te onderscheiden.

### Beschrijving

De eerste planten werden verzameld door Mr. Kunstler, in het sultanaat Perak (Midden Maleisië) en vonden een plaats in zijn orchideeëncollectie in Ipoh. Dit moet hebben plaatsgevonden tussen 1888 en 1890. In 1890 vond de beschrijving plaats door Joseph. D. Hooker, een vriend van Charles Darwin, een succesvol botanicus en schrijver in die tijd. De publicatie vond plaats in de „Flora of British India”

No. 6, pag. 30, 1890. In het jaar 1895 werd de eerste afbeelding (tekening) door Ann Roy, geplaatst in „The Botanic Garden from Calcutta” afl. 8. In 1928 werd door Dr. J.J. Smith getracht de verschillen tussen *Ph. fuscata* en *Ph. kunstleri* duidelijk te maken. Ook deze kwam tot de conclusie, dat het om 2 verschillende soorten gaat, die maar moeilijk uit elkaar te houden zijn. ook hij schrijft dat zuiltje en lip de enige uitgangspunten zijn voor determinatie. Publicatie: Bull. Jardin Botanique Buitenzorg, serie 3 - 9, blad 488, 1928. Nadien werden deze soort gevonden in het Sultanaat Johor - Maleisië en in Burma.

### Naamgeving

Prof. Karl. L. Blume schonk dit geslacht haar naam. Die bestaat uit 2 delen, phalaine = vlinder en opsis = gelijkende. Samengesteld krijgen we dan *Phalaenopsis*, vertaald: op vlinders gelijkende. De soortnaam *kunstleri*, is gegeven naar de vinder: verzamelaar Mr. Kunstler, Ipoh, Maleisië 1890 (Geen verdere persoonsgegevens bekend).

### Omschrijving

Groeiwijze: epifytisch met vele luchtwortels. De bladeren zijn 18-22 cm lang, ovaal van vorm en 10 - 12 cm breed. Kleur: grasgroen en effen.

De bloem heeft een lederachtige stevige samenstelling.

De enigszins als rhizoom groeiende wortelstok produceert 4 bladeren voordat de aanleg van de bloemstengel plaatsvindt, en blijft jaarlijks 1-2 nieuwe bladeren produceren.

De tengere bloemstengel wordt ongeveer 20-25 cm lang en brengt 3-4 gelijktijdig bloeiende bloemen voort. Deze hebben een doorsnee van 3-4 cm met als basiskleur citroengeel. De bloembladen, 5 stuks, zijn lintvormig (petalen), 1½ - 2 cm lang en 8 - 10 mm breed. De drie bovenste petalen zijn voor ⅓ chocoladekleurig, de twee onderste daarentegen voor de helft in het centrum van de bloem. Het zuiltje is crème/wasachtig van kleur, de vrij kleine lobben staan omhoog gericht op de lepelvormige lip, in het centrum. De lobben en de lip worden scherp afgetekend door een subliem lijnenspel, chocoladekleurig op crèmekleurige ondergrond, zie afbeelding. Dit tegenovergesteld aan *Ph. fuscata*, hier ontbreekt nl. het lijnenspel, en is de lip effen gekleurd.



foto J.C. Koelewijn

### **Cultuur**

Het is een Phalaenopsis-soort, die in de warme kas thuishoort en mijns inziens, niet geschikt is voor vensterbankcultuur.

De minimale nachttemperatuur moet 20° Celsius zijn, de temperatuur overdag kan wel oplopen naar 30° Celsius of meer.

De luchtvochtigheidsgraad is in de nacht 90%, overdag mag hij niet beneden de 70% komen. Ze hebben veel schaduw nodig: 50% van helder daglicht.

Gevoeligheid voor aantasting van b.v. bladrot of hartrot is zeer wel aanwezig, dus opletten blijft geboden.

Waar voor andere Phalaenopsis-soorten, een standaardbehandeling gegeven kan worden, sterven van deze soort vele planten na enige tijd af. Waarom, Waardoor?? Hierop is moeilijk een antwoord te geven. Ik denk, dat vitale gegevens over de groeiwijze en groeiomstandigheden van de oorspronkelijke vindplaatsen, van de natuurlijke omgeving aan onze kennis ontbreken. Deze onwetendheid (handicap) moet opgevangen worden, door kweeksuccessen van orchideeën�iefhebbers.

J.C. Koelewijn  
februari 1988